

analyzed. The necessity of significant changes in the content of primary school education toward unloading pupils through a significant upgrade and improvement of educational programs, providing principles of nature accordancy and sequence, correcting teaching tools for the implementation of updated programs and proper organization of primary school teachers' postgraduate education in Ukraine in defined conditions are emphasized. The author focuses on the potential of teacher training as an important component of postgraduate training, aimed at ensuring their professional development. The prospects for future research are defined.

Key words: humanization of education, ecologization educational content, principle of nature accordancy, postgraduate education, teacher training, teachers of primary classes.

УДК 373.11

Русин Надія Михайлівна,
старший викладач
Поллогі Вероніка Миколаївна,
студент,
Мукачівський державний університет

ФОРМИ СПІЛЬНОЇ РОБОТИ ДИТЯЧОГО САДКА І СІМ'Ї З ПИТАНЬ МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ

У статті розглянуто сутність співробітництва дошкільного закладу з батьками як засобу формування математичних уявлень у дошкільників. Проаналізовано підходи до визначення і використання різноманітних форм співробітництва з батьками. Підкреслена важливість закріплення і розширення знань з математики в різних видах діяльності вдома.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад, співробітництва дошкільного закладу з батьками, математичний розвиток дітей.

Постановка проблеми. У Концепції дошкільного виховання в Україні, Державній національній програмі «Освіта» Україна XXI ст., Законі України «Про дошкільну освіту», «Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні» підкреслюється значимість родинного виховання, передбачається взаємопроникнення сімейного і суспільного виховання з метою створення для кожної дитини єдиного, дитиноцентричного виховного середовища. Відповідно до Положення про дитячий дошкільний заклад учасниками навчально-виховного процесу є не лише педагогічні працівники та діти, а також і батьки. Адже сім'я – найперший і найважливіший соціальний інститут виховання. Сьогодні доводиться констатувати, що демографічні, соціальні, економічні зміни у суспільстві не могли не позначитися на сучасній сім'ї. Ця ланка суспільства, як ніколи, потребує уваги та допомоги з боку держави загалом, дошкільного закладу, зокрема. Адже лише незначна частина батьків може спрямувати у правильне русло виховання своєї дитини. Чимало із них потребують допомоги фахівців. Такою допомогою повинна бути діяльність педагогів, які сприяють всебічному розвитку дітей та допомагають сім'ї у їхньому вихованні. Саме тому сучасні дошкільні навчальні заклади повинні стати відкритими для батьків, громадськості, більше уваги приділяти освіті і вихованню батьків, справедливо вважаючи це одним із принципово важливих чинників успішного розвитку і виховання дітей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї знаходиться в полі зору сучасних дослідників: як теоретиків, так і практиків.

Останнім часом спостерігається активізація уваги науковців і педагогів-практиків до вивчення різних аспектів проблеми співробітництва ДНЗ з сім'ями вихованців. Цим питанням присвячені праці Т. Александрової, Н. Андреевої, Н. Виноградової, В. Іванової, Т. Кулікової, Я. Ковальчук, Н. Лагутіної, О. Семіної та інших.

Виокремлюючи зовнішні та внутрішні взаємозв'язки дошкільної установи, Т. Александрова до перших відносить партнерство з державою, школою, вищими навчальними закладами, культурними центрами, медичними установами, спортивними організаціями та ін. Серед внутрішніх взаємозв'язків пріоритетне місце належить співробітництву батьків, вихованців і педагогів. Саме сукупність зовнішніх і внутрішніх зв'язків забезпечує цілісний розвиток дитини дошкільного віку.

Спеціальні психолого-педагогічні та соціологічні дослідження (А. Демидова, В. Титаренко, О. Зверева) засвідчують, що сучасна сім'я потребує допомоги фахівців на всіх етапах

дошкільного дитинства. Одне з пріоритетних місць з-поміж цих фахівців відводиться педагогам, які працюють у дошкільних установах і мають постійні контакти як з дітьми, так і з їхніми батьками[2].

За результатами дослідження Л. Позняк та Н. Ляшенко, умовами ефективної роботи дошкільного закладу з батьками є: цілеспрямованість, системність; плановість; диференційований підхід з урахуванням багатоаспектності та специфіки кожної сім'ї; вікова диференціація змісту роботи; доброзичливість, відкритість.

Дослідження, проведені Т. Даниліною, дали змогу виявити проблеми, наявні у взаємодії дошкільного закладу з сім'єю, зокрема брак часу, пасивність, а подеколи й небажання вихователів працювати з батьками вихованців.

Л. Кларіною розроблено вимоги до змістових та організаційних напрямів співтворчості дитячого садка і сім'ї. У працях Т. Дороньової, Г. Глушакової, Г. Гризик сформульовані методичні рекомендації для працівників ДНЗ, спрямовані на надання їм допомоги в організації та проведенні роботи з батьками на засадах співробітництва та взаємодії [5].

За своєю сутністю співробітництво ДНЗ з батьками вихованців може бути визначене як процес, що передбачає рівність партнерів, поважне взаємоставлення взаємодіючих сторін з урахуванням індивідуальних можливостей одна одної. Співробітництво передбачає не лише взаємні дії, а й взаєморозуміння, взаємодовіру, взаємопізнання, взаємовплив, «відкритість серця назустріч один одному, тобто наявність емпатії» [4, с. 72].

На погляд М. Машовець, педагогічне співробітництво із сім'єю полегшує досягнення цілей, що висуваються перед дошкільним закладом (практичний стимул), робить важливий внесок в єдиний процес виховання дитини в сімейному та освітньому середовищі (педагогічний стимул); участь батьків є також певною формою демократизації та культурної взаємодії, що особливо важливо в умовах полікультурного простору (соціальний стимул) [3].

У Базовому компоненті дошкільної освіти України визначено, що: «Дошкільна освіта є самостійною системою, обов'язковою складовою освіти в Україні, яка гармонійно поєднує сімейне та суспільне виховання. Найпершим суспільним середовищем для дитини стає дошкільний навчальний заклад, метою якого є забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини, її фізичного і психічного здоров'я виховання ціннісного ставлення до природного й соціального довкілля, до самої себе, формування механізмів соціальної адаптації... Базовий компонент

дошкільної освіти спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини, що має свої особливості у дошкільному дитинстві на своєчасне підтримання досягнень індивідуальної своєрідності неповторного життєвого шляху дитини, забезпечення психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини у дошкільні роки...» [1]

Незважаючи на велику кількість педагогічних публікацій з окресленої проблеми, питання основних засад співпраці дошкільних навчальних закладів з родинами вихованців ще й досі залишаються не повною мірою дослідженими питання математичного розвитку дитини в сім'ї.

Мета статті - обґрунтування основних форм роботи з родинами вихованців з питань формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Результати дослідження. Математичний розвиток дітей - один з основних напрямів підготовки дітей до школи. Розвиток дитини, в тому числі математичний, багато в чому залежить від дорослих. У дитячому садку регулярно вирішуються питання формування математичних уявлень у дошкільників.

І педагоги, і батьки вважають, як показало анкетування, що розвиток математичних здібностей дітей має займати в розвитку дитини одне з основних місць, але «без нагаскування», «без повчання». Обидві сторони вважають роль батьків досить великою. Відповідаючи на запитання «Яка роль батьків у математичному розвитку дітей» відповіді були такі: «батьки відіграють велику роль», «головна», «найголовніша», «основна роль», «велика», «допомога батьків педагогу», «тільки батьки головні у всіх областях розвитку дитини». Такі і подібні відповіді у максимальній більшості батьків, які брали участь в анкетуванні, що становить 96,9%. Всі педагоги відзначили, що батьки повинні приймати «найактивнішу участь».

Науковці та педагоги - практики зазначають, що основними формами спільної роботи дошкільного навчального закладу і сім'ї з питань математичного розвитку дітей є:

- доповіді та повідомлення на батьківських зборах і конференціях;
- організація виставок наочних посібників з описом їх використання;
- відкриті заняття з математики для батьків;
- групові та індивідуальні консультації,
- бесіди,
- папки-пересувки і т.п.

Основні напрямки в роботі з батьками, в тому числі і ті, які відносяться до формування у дітей елементарних математичних понять, представлені в річному плані дошкільного закладу. При його складанні приймають до уваги конкретні умови життя і виховання дітей в сім'ях, їх вікові та індивідуальні особливості. План роботи обговорюється і затверджується на педагогічній раді. Власне питань математичного розвитку дітей в річних планах дошкільного закладу небагато, але висвітлення рівня їх математичного розвитку передбачається під час вирішення і обговорення різних проблем. Наприклад, підготовка дітей до школи, організація прогулянок та екскурсій з дітьми, вікові та індивідуальні особливості дітей молодшого (середнього або старшого) дошкільного віку; значення гри в житті дитини та багато іншого.

Детальніше робота з батьками відображається в календарних планах вихователів, які щодня спостерігають за дітьми, можуть надати поради батькам. Крім того, систематичне спілкування з батьками дає можливість вихователю доповнити відомості про дитину, знайти об'єктивні причини певних труднощів в її математичному розвитку.

Найбільш поширена форма індивідуальної роботи з сім'єю - бесіди. Їх можна проводити, коли батьки приводять і забирають дітей з дитячого садка, а також під час відвідування вихователем сім'ї дитини. Ця форма роботи вимагає від педагога великого такту, вміння, компетентності. Щоб викликати у батьків довіру і бажання прислухатися до пропозицій педагога, бесіду потрібно

починати з констатації успіхів дитини. При цьому висловлювання педагога повинні бути аргументованими, доказовими, а ще краще - наочними. Можна показати зошит з математики, картку, заповнену самою дитиною, магнітофонний запис бесіди з дитиною і т.п.

У бесіді з батьками педагог уточнює, з ким із членів сім'ї дитина буває частіше, які методи використовуються в сімейному вихованні, зокрема щодо формування елементарних математичних уявлень. Ненав'язливо педагог повинен дати свої конкретні рекомендації, як ефективніше знайомити дітей з такими поняттями, як кількість, форма, розмір, простір, час. Педагог для цієї бесіди готує спеціальну літературу, підручники і залишає їх на деякий час в сім'ї дитини для ознайомлення.

Розмовляючи з батьками, педагог уважно прислухається до того, що їх хвилює, тривожить.

Поряд з цими формами спільної роботи дитячого садка і сім'ї велике значення має відвідування батьками занять, різних режимних моментів в дитячому саду. На заняттях з математики педагог дає можливість батькам побачити досягнення своєї дитини, а також опанувати окремими методичними прийомами формування у дітей елементарних математичних уявлень. Після заняття потрібно обговорити з батьками, що слід перенести в практику сімейного виховання, які ще методи можна використовувати в індивідуальній роботі з дитиною вдома.

Підвищенню педагогічної культури батьків сприяють батьківські збори і конференції, спеціальні семінари, на яких з доповідями виступають не тільки педагоги, а й самі батьки. Темі виступів підбирають заздалегідь і розкривають якусь актуальну проблему. Наприклад, по темі «Підготовка дітей до школи» можна підготувати такі виступи батьків: «Які математичні вміння можна сформувати у дитини під час прогулянок?» Або «Як використовуються ігри з дітьми по формуванню у них умінь вимірювати?». «Як навчити дитину слухати, чути і розуміти дорослого?». «До участі в конференції добре було б приурочити виставку дитячих робіт, підручників, методичних книг, посібників».

Способами широкої педагогічної пропаганди є лекції та виступи провідних фахівців на семінарах-практикумах.

Аналіз результативності використання традиційних форм взаємодії з батьками вихованців засвідчив необхідність застосування нових підходів. Зокрема такі:

- 1) Оптимізація використання наочної інформації:
  - організація інтерактивного стенду «Батьківське віконечко» (батьки обмінюються цікавою інформацією та досвідом виховання й розвитку дітей, готуючи матеріали та розміщуючи їх на стенді у батьківському куточку);
  - започаткування інформаційно-довідкових рубрик у куточку для батьків: «Запрошуємо до обговорення», «Дискусійна трибуна», «Відкритий мікрофон» - своєрідної трибуни для письмового спілкування батьків.
  - урізноманітнення й наповнення новим змістом анкет для батьків і, звісно ж, використання результатів опитувань у плануванні подальших кроків щодо вдосконалення взаємодії.
  - організація заходів партнерського спілкування за участю батьків та педагогів (засідань за круглим столом, дебатів, дискусій тощо)
  - здійснення опосередкованого впливу на батьків за допомогою творчих завдань різної тематики, що передбачають творчу взаємодію дітей і дорослих.
  - упровадження спільної проектної діяльності дітей, батьків і педагогів для розв'язання актуальних завдань, саморозвитку та зміцнення дружніх та родинних стосунків.
  - удосконалення індивідуальної роботи із сім'ями завдяки таким формам роботи, як «Адресна допомога», «Відверта розмова», «Кишенькова бібліотечка», «Як живеш малюк?» (під час відвідування родин удома).
  - максимальне використання ранкових і вечірніх годин зустрічі з батьками дошкільнят для плідного спілкування.

Аби уникнути формалізму у взаєминах з батьками краще віддавати перевагу індивідуальним формам

Математичний розвиток дитини в сім'ї здійснюється під керівництвом дорослих поступово, в процесі систематичних занять, спрямованих на ознайомлення з кількісними, просторовими, часовими відношеннями. Заняття можуть проходити у формі гри, бесіди, оповідань та пояснень дорослого, а також організації практичних дій самих дітей (накладання, прикладання, вимірювання, вирізання, конструювання, перелічування, листи, заштриховування і ін.). В результаті цього у дитини формуються знання про те, що навколишній світ наповнений великою кількістю звуків, рухів, предметів. Всі ці множини відрізняються за своєю природою, кількістю, формою, розміром, розташуванням у просторі. Чим точніші, повніші у дітей ці знання, тим глибше вони розуміють оточуючу дійсність.

Одночасно з придбанням знань у дитини розвиваються вміння порівнювати окремі предмети і множини, виділяти їх основні особливості та якості, групувати (об'єднувати) за цими ознаками. Оперуючи різними множинами (предметами, іграшками), дитина вчиться з'ясовувати рівність і нерівність множин, називати кількість певними словами: більше, менше, порівну. Порівняння конкретних множин готує дитину до засвоєння в майбутньому поняття числа.

Зміст і методика проведення занять в сім'ї залежать, перш за все, від рівня розвитку дитини. Основні принципи організації занять з дітьми в сім'ї - це доступність запропонованого матеріалу, послідовність, систематичність у роботі, широке використання наочності, особливо в молодшому і середньому дошкільному віці, зацікавленість і активність самих дітей.

Для занять з дітьми у батьків повинен бути наочний матеріал: дрібні предмети, іграшки (мотрійки, кубики, зайчики, качечки, гудзики або їх зображення); картки, а також силуети пташок, звірів, фруктів, овочів; геометричні фігури (круг, куб, куля, квадрат, циліндр, трикутник, ромб і ін.), різні за кольором і розміром.

Матеріал для кожного заняття батьки підбирають у відповідності з метою навчання і пропонують дитині саме той, який потрібен для цього заняття.

Ситуації, в яких батькам надається можливість повідомити нові і виявити рівень наявних математичних знань і умінь, багато. Наприклад, мама (бабуся) на кухні готує обід. Дитина поруч з нею. «Подай мені найбільшу морквину, ... і ще одну маленьку морквину. От спасибі!» При цьому дорослий вголос, інтонацією виділяє слова одну велику, маленьку. Дитині подобається така спільна робота з дорослим. Ось так, ненав'язливо, батьки допомагають дитині придбати знання про розмір предметів. Або: збираючись на прогулянку, можна

запропонувати дитині підібрати одяг для ляльки відповідно її розміру. Гуляючи по доріжках, дорослий каже про їх довжину і ширину: широкою доріжкою зручно йти поруч і при цьому не заважати зустрічним людям, а вузькою - краще йти один за одним, по одному.

Розглядаючи на вулиці або малюнку будиночки, дитина дає характеристику розмірів вікон, дверей. У магазині вікна і двері широкі, а в житловому будинку - вузькі.

Під час прогулянок за містом можна звернути увагу дітей на гарну шишку. «Скільки ти знайшов шишок?» - «Одну». «А подивися під цим деревом скільки їх!» - «Багато». «Давай все зберемо ... Скільки залишилося під деревом?» - «Ні одної не залишилося». І так далі.

Кожен день батьки можуть знайти різні можливості для розвитку у дітей орієнтування в часі і просторі. Для цього і не потрібно багато часу, головне, щоб батьки розуміли значення таких занять, а в цьому повинні допомогти вихователі, педагоги.

Дитина, яка стоїть на порозі школи, обов'язково повинна володіти елементарними математичними знаннями і навичками самоорганізації. Ці навички надалі будуть її «помічниками» в навчальній діяльності, в свідомому використанні часу, умінні чергувати роботу, навчання, гру, відпочинок.

Важливо, щоб батьки спонукали дитину до самостійної розумової діяльності, вчили її логічно мислити. А для цього зовсім не обов'язково використовувати спеціальні вправи. Можна використовувати будь-які спостереження, різноманітні ігри, бесіди з дитиною.

Ставлячи дитину перед необхідністю самостійно мислити, важливо враховувати наявний у неї досвід і знання.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Наведений перелік форм роботи з батьками досить умовний. Різні родини мають свої цінності, інтереси, культурний рівень, педагогічний досвід. Використання різноманітних форм залучення батьків до співпраці, творчості, власний пошук у «наведених мостів», дипломатичність, толерантність - усе це запорука успішної взаємодії дитячого садка і родини. Очікувану ефективність забезпечує раціональне поєднання різних форм роботи. Як свідчить досвід, у роботі з батьками слід уникати готових оцінних суджень про виховання, допомагати їм у виробленні вміння особисто спостерігати за власною дитиною, відкривати в ній нові якості й риси. Аби уникнути формалізму у взаєминах з батьками, краще віддавати перевагу індивідуальним формам спілкування з членами родин, а також спільним інтерактивним заходам, що сприяють обміну кращим досвідом родинного виховання та популяризації прогресивних ціннісних орієнтирів у цій справі.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / Дошкільневиховання. - 2012. - №1. - С. 6-19.
2. Зверева О. Л. Семейная педагогика и домашнее воспитание детей раннего и дошкольного возраста / О. Л. Зверева. — М. : ТЦ Сфера, 2000. — 256 с.
3. Машовець М. А. Сучасні підходи до організації педагогічної взаємодії дошкільного навчального закладу та батьків вихованців / М. А. Машовець // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук.праць. Наукові записки РДГУ. — 2011. — Вип. 2(45).
4. Тонкова Ю. М. Современные формы взаимодействия ДОУ и семьи / Ю. М. Тонкова, Н. Н. Веретенникова // Проблемы и перспективы развития образования.— Пермь : Меркурий, 2012. — С. 71-74.
5. Форми взаємодії дошкільного закладу з сім'єю [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dnz38.edu.vn.ua/news/18.html>.

В статтє рассмотрена суцність сотрудничества дошкольного учреждения с родителями как средства формирования математических представлений у дошкольников. Проанализированы различные подходы к определению и использованию различных форм сотрудничества с родителями. Подчеркнута важность закрепления и расширения знаний по математике в различных видах деятельности дома.

Ключевые слова: дошкольное учебное заведение, сотрудничества дошкольного учреждения с родителями, математическое развитие детей.

In the Conception of nursery education in Ukraine, State National Programm, «Education», Ukraine 21 century, in the Law of Ukraine «Concerning nursery education», «Basic component of nursery education in Ukraine» is stressed the importance of family education is foreseen an

interpenetration of family and social education in order to create the only child-centred educational environment for each child. According to the Regulations on kindergartens participants of education- upbringing process are not only the teaching staff and the children, but also the parents. After all, the family - the first and most important social institution of education. Today we must note that the demographic, social and economic changes in the society could not affect the modern family. Recently there has been intensification of attention of scientists and educational practitioners to explore various aspects of problem cooperation of Pre- school institution with the families of pre- school children. To these issues are devoted works of T. Aleksandrova, N. Andreeva, N. Vinogradova, V. Ivanova, T. Kulikov, Y. Kovalchuk, N. Lagutin, A. Semina and others. Accentuating internal and external relationships of preschool, T. Aleksandrov refers to the first partnership with the state, schools, higher education institutes, cultural centers, medical institutions, sports organizations and others. Among interdependencies pride of place goes to collaboration of parents, pupils and teachers. Namely a set of external and internal communications ensure holistic development of children of preschool age. Mathematical development of children - one of the main areas of training children to school. Child development, including mathematics, largely depends on adults. In the kindergarten there are regularly resolved questions of formation of mathematical concepts in preschool children. The main forms of collaboration of kindergarten and family on mathematical development of children are: reports and information at parent meetings and conferences, exhibitions of visual aids describing their use, open classes in mathematics for parents, group and individual counseling, conversation, folder-shifting, etc. Analysis of the impact of the use of traditional forms of interaction with parents of preschool child showed the need for new approaches. Launch information and reference sections in the corner for parents: «Welcome to the debate», «Discussion forum», «Open microphone» - a kind of written communication platform for parents. Diversification and new content filling application forms for parents and, of course, the use of surveys to plan the next steps for improving the interaction. Organization partner communication involving parents and teachers (roundtables, debates, discussions, etc.) Implementation indirect effects on parents with the help of creative tasks on various subjects that require creative interaction of children and adults. Implementation of the joint project of children, parents and teachers to solve pressing problems, self-development and strengthening of friendship and family relationships. Improving individual work with families through such forms of work as «Targeted assistance», «Close Talk», «Pocket Library» «How do you live, kid?» (While visiting families at home). Maximum use morning and evening meetings with parents of preschoolers for fertilized dialogue. To avoid formalism in relations with parents rather prefer individual forms. The list forms work with parents rather conventional. Different families have their own values, interests, cultural level, teaching experience. The use of various forms of parental involvement for cooperation, creativity, your own search on «building bridges», diplomacy, tolerance - are all key to successful interaction between kindergarten and family. Expected performance ensures efficient combination of different forms of work. Expected performance ensures efficient combination of different forms of work. As the experience proves, that in working with parents we should avoid evaluative judgments about finished education, help them to develop the ability to personally observe your own child, to open its new qualities and traits. To avoid formalism in relations with parents rather prefer individual forms of communication with family members, as well as joint interactive activities that promote the exchange of best practices of family education and popularization of progressive moral values in this case.

Key words: pre-school, pre-school cooperation with parents, mathematical development of children.

УДК 373.21:004(07)

Чекан Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкрито переваги використання комп'ютера у навчально-виховному процесі дошкільних закладів. Визначено напрямки щодо системи комп'ютерної освіти для дошкільників та вихователів. Акцентовано увагу на фактори правильного використання комп'ютера у навчанні дитини дошкільного віку. Висвітлено тематику щодо надання інформації дітям дошкільного віку про комп'ютер. Також розглянуто комп'ютерні програми для дошкільників з елементами казки чи мультиплікації.

Ключові слова: інформаційна грамотність, комп'ютерна грамотність, дошкільний вік.

Постановка проблеми. Комп'ютеризація дошкільних навчальних закладів реалізується через впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес та через підвищення рівня інформаційної культури педагогів.

Комп'ютер у життя дитини дошкільного віку може увійти також через гру. Тому в дошкільних закладах розвивальне середовище функціонує як комп'ютерно-ігровий комплекс, який забезпечує найбільш раціональне використання комп'ютерів у них, поєднання процесу освоєння персонального комп'ютера з іграми та заняттями. Він має такі складові: комп'ютерна зала, ігрова зала (містить навчальну зону), спортивний комплекс та кімната релаксації (зона психологічного розвантаження). Завдяки такій комплектації забезпечується раціональне використання комп'ютерів у педагогічному процесі дошкільних закладів; поєднання процесу освоєння персонального комп'ютера з розвивальними та рухливими іграми; включаються заняття фізкультурою, вправи на зняття втоми очей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом багато педагогів пов'язують питання оптимізації процесу навчання з використанням комп'ютерних технологій (К. Бойкачев, В. Венда, Р. Гергей, Б. Гершунський, Б. Лом, В. Ляудіс, Е. Маліночка, Е. Машбіц, А. Савельев, Г. Сельовко та інші).

Комп'ютерні технології ґрунтуються на використанні деякої формальної моделі змісту, що представлена програмними

засобами як педагогічними, так і телекомунікаційними. Обґрунтування концепцій різних педагогічних технологій представлене у роботах Н. Талізної, М. Кларіна, Ф. Янушкевича та інших.

Вітчизняний досвід застосування комп'ютерних технологій в сфері освіти знайшов віддзеркалення в роботах А. Барабанщикова, В. Беспалко, Я. Ваграменко, Т. Вороніна Ю. Деміна, В. Іванова, М. Карпенко, Д. Колосова, С. Крамарова, А. Кривошеєва С. Лобачева, Н. Макарової, В. Матюхіна, О. Молчанової, В. Овсянникова, А. Полякова, Ю. Попова, А. Савельєва, В. Самойлова, В. Солдаткіна, А. Тіхонова, С. Щенникова, А. Федосєєва, А. Хорошилова та інших.

Мета статті – аналіз засобів щодо формування інформаційної та комп'ютерної грамотності дітей дошкільного віку.

Результати дослідження. Використання комп'ютера у навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів має низку переваг: проводиться контроль за навчальною діяльністю дітей; відбувається диференціація педагогічного процесу; розвиваються творчі здібності; значно підвищується зацікавленість навчальною діяльністю; підвищується пізнавальна активність дітей завдяки включенню елементів новизни.

На наш погляд, способи використання комп'ютера у навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів різноманітні та багатопланові. Він використовується у